

ความต้องการในการให้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน Need for Public Library Service of the Non – Formal and Informal Education Center Mae Tha District, Lamphun Province

นภัสนันท์ ชมภูเทพา^{1*}

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาสีเกสร
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการให้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ในปี พ.ศ. 2556 รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

- (1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
- (2) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการในการให้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีความต้องการมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เมื่อพิจารณาความต้องการทั้ง 3 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้ ด้านทรัพยากรสารสนเทศพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุดคือ ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย และข้อที่มีความต้องการต่ำสุด คือ บริการจองหนังสือด้วยตนเอง ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสมุด พบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุดคือ เครื่องทำน้ำเย็นให้บริการ และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ เพิ่มจำนวนถังขยะ และ ด้านการให้บริการของห้องสมุด พบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุดคือ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถและมีความชำนาญ และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ บุคลากรมีคุณภาพต่อผู้ใช้บริการ ส่วนการสัมภาษณ์พบว่า ผู้มาใช้บริการห้องสมุดประชาชน มีความต้องการเพิ่มจำนวนพัดลมหรือติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เครื่องทำน้ำเย็นและข้อที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: primtawitiya.999@gmail.com

คำสำคัญ

ความต้องการ ห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษาอกระบบ

Abstract

This research aimed to study the needs for public library service of the Non – Formal and Informal Education Center, Mae Tha District, Lamphun Province. The target group used in this study included the public library users of the Non – Formal and Informal Education Center, Mae Tha District, Lamphun Province in 2013 with the total number of 100 people. The tools used in the research comprised (1) rating scale questionnaires analyzed by mean and standard deviation and (2) interview analyzed by content analysis. The findings were summarized as follows:

According to the needs for public library service of the Non – Formal and Informal Education Center, Mae Tha District, Lamphun Province, as the whole picture the respondents agreed with it at the most. The aspect with the highest mean was information technology resources and the aspect with the lowest mean was environment inside and outside the public library. When considering the needs of all 3 aspects, the details were as follows. Regarding the information technology resources, it was found that the item with the highest need was wireless internet system and the item with the lowest need was self-service book reservation. Related to the environment inside and outside the library, it showed that the item with the highest need was that there was a water cooler available and the item with the lowest need was to add the number of trash bins. In addition, the library service revealed that the item with the highest need was that staff had knowledge, abilities and skills and the item with the lowest need was that staff was polite to the users. According to the interview, it revealed that the library users needed more fans or air-conditioners and water coolers and what they needed at the most was wireless internet system.

Keywords

Needs, Public library, Non – Formal and Informal Education Center

บทนำ

การพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพ โอกาส และสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะการเติมเต็ม การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปสู่ “การศึกษาตลอดชีวิต” เป็นนโยบายหลักของ

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555, 5) ซึ่งได้กำหนดแนวทางพัฒนาห้องสมุดให้เป็น “ห้องสมุด 3 ดี” โดยเน้นการพัฒนาใน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หนังสือดี บรรณารักษ์ดี และบรรยากาศดี เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต และนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สถานที่ และบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีหนังสือ สื่อการเรียนรู้ หลากหลายประเภท อย่างเพียงพอ และตรงกับความต้องการเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของห้องสมุดประชาชนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทุกแห่ง โดยได้กำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้ ดีที่ 1 หนังสือดี คือ มีหนังสือ และสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีเนื้อหาสาระถูกต้อง ไม่เป็นพิษเป็นภัย และตรงใจผู้อ่านในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่ออื่นๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย ดีที่ 2 คือ บรรณารักษ์ดี ห้องสมุดประชาชนมีบรรณารักษ์และสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการอ่าน การเรียนรู้ การค้นคว้า อุดมไปด้วยความรู้ ความบันเทิง สถานที่สะอาด สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ประหยัด พลังงาน สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน และปลอดภัยสำหรับผู้ใช้บริการ และ ดีที่ 3 บรรณารักษ์ดี คือ บรรณารักษ์และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงความรู้ในห้องสมุดกับผู้ใช้บริการ มีความเป็น “มีอาชีพ” มีจิตบริการ มีความรู้ลึก รู้รอบ รู้กว้าง รู้ไกล ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นนักจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เป็นผู้บริหารจัดการความรู้ที่ดี และเป็นผู้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

สำหรับห้องสมุดนั้น งานบริการถือเป็นหัวใจสำคัญของห้องสมุด เพราะงานต่าง ๆ ของห้องสมุดที่ดำเนินการมาก็เพื่อมุ่งสู่การให้บริการที่ดีที่สุด เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ใช้บริการและรับบริการที่ดีที่สุด ดังที่ สมจิต พรหมเทพ (2542, 7-9) สรุปพอสังเขปได้ว่า งานบริการของห้องสมุด จัดให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการอ่านศึกษา ค้นคว้า แก่ผู้ใช้อย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อหน้าที่ของบรรณารักษ์และงานห้องสมุด อันจะช่วยเสริมให้ครูและนักเรียนรักการอ่าน การค้นคว้ามากขึ้นด้วยความเป็นมิตรและความเข้าใจ และให้บริการแนะนำการอ่านเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม และจัดกิจกรรมแนะนำการอ่านเพื่อกระตุ้น และก่อให้เกิดความสนใจในการอ่านแก่ผู้ใช้ทั่วไปจากข้อมูลของวชิรา กันธิยะ (2550) ซึ่งได้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านบุคลากร การบริการ อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการให้บุคลากรบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว และให้คำแนะนำให้ห้องสมุดจัดบริการทางอินเทอร์เน็ต และบริการการยืม-คืน หนังสือโดยใช้คอมพิวเตอร์ ให้จัดบริการถ่ายเอกสาร และให้จัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการ ส่วนที่ไม่ต้องการคือ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานห้องสมุด บริการสืบค้น ทรัพยากรวารสาร และจัดห้องประชุมกลุ่มย่อย สำหรับปัญหาที่พบคือ บุคลากรมีจำนวนน้อย หนังสือ วารสาร และสื่อมีไม่เพียงพอ มีเสียงรบกวน และอากาศภายในห้องสมุดไม่ค่อยถ่ายเท

ห้องสมุดประชาชนอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา สังกัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน เป็นสถานที่ให้บริการทางการศึกษา

เป็นห้องสมุดขนาดเล็ก จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้บริการประชาชนทั่วไปได้แสวงหาความรู้ รู้จักหาวิธีเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น กระตุ้นให้ประชาชนเกิดนิสัยรักการอ่านและ ใฝ่เรียนรู้ สามารถ นำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และรู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งยังให้โอกาสคนในชุมชนได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ และเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ของชุมชน แต่ทางห้องสมุดประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน ยังไม่เคยสำรวจความต้องการของผู้มาใช้บริการแต่อย่างใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความสนใจศึกษาว่า ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาการ ให้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. 2556

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ในปีพ.ศ. 2556 รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มนักเรียนอำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน จำนวน 10 คน (2) กลุ่มนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน จำนวน 20 คน และ (3) กลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน โดยใช้แนวทางในการพัฒนาห้องสมุด 3 ดี ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555) จำนวน 3 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (2) ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และ (3) ด้านการบริการห้องสมุด

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2) ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสมุด และ 3) ด้านการให้บริการของห้องสมุด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้มาใช้บริการระบุความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงและหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยทั้งหมดได้ยืนยันว่าเครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จากนั้นจึงได้นำไปทดลองใช้ (Try -Out) กับผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .7042

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดจำนวน 100 คนด้วยตนเองและผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบดูพบว่ามีคุณสมบัติทุกฉบับ จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง ด้วยการจดบันทึกและบันทึกเสียง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดในช่วงเวลา 12.01 – 14.30 น. จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43 และส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 วัน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55

2. ความต้องการการให้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

ตารางที่ 1

ความต้องการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความต้องการ
1.	นิตยสาร และวารสารรายบักษ์/สัปดาห์	4.83	.66	มากที่สุด
2.	สื่อการศึกษา เช่น CD/DVD	4.71	.62	มากที่สุด
3.	ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย	4.94	.81	มากที่สุด
4.	การยืม – คืน ด้วยระบบคอมพิวเตอร์	4.57	.60	มากที่สุด
5.	ทำบัตรสมาชิกห้องสมุด	4.27	.71	มาก
6.	เว็บไซต์ห้องสมุด	4.63	.54	มากที่สุด
7.	บริการยืม – คืน ระหว่างห้องสมุด	4.58	.53	มากที่สุด
8.	เอกสารและสื่อในการแนะนำใช้ห้องสมุด	4.58	.56	มากที่สุด
9.	ติดตั้งจานดาวเทียมเพื่อสามารถรับข่าวสาร ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์	4.43	.58	มาก
10.	เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น	4.79	.50	มากที่สุด
11.	บริการยืม – คืน หนังสือด้วยตนเอง	4.14	.49	มาก
12.	บริการจองหนังสือด้วยตนเอง	3.95	.53	ปานกลาง
13.	บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า	4.64	.50	มากที่สุด
14.	บริการแนะนำ ฝึกสืบค้นฐานข้อมูล	4.52	.52	มากที่สุด
15.	การหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสื่อกับห้องสมุดอื่น	4.58	.49	มากที่สุด
16.	ข้อมูลด้านภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด	4.75	.57	มากที่สุด
17.	จัดมหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษา	4.83	.50	มากที่สุด
18.	จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง	4.82	.50	มากที่สุด
19.	จัดเป็นศูนย์อาเซียนศึกษา	4.93	.49	มากที่สุด
20.	ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของห้องสมุด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	4.67	.60	มากที่สุด
21.	มีการจัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญต่าง ๆ	4.66	.84	มากที่สุด
โดยรวม		4.60		มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุด คือ ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ บริการจองหนังสือด้วยตนเอง

ตารางที่ 2

ความต้องการใช้บริการด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสมุด

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความต้องการ
1.	เพิ่มโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด	3.86	.77	ปานกลาง
2.	เพิ่มแสงสว่างภายในห้องสมุด	4.12	.74	มาก
3.	ดูแลและรักษาความสะอาดภายในห้องสมุดเพิ่มขึ้น	4.03	.62	มาก
4.	ความเงียบสงบภายในห้องสมุด	4.56	.66	มากที่สุด
5.	สถานที่บริการรับฝากของที่มีความปลอดภัย	4.38	.71	มาก
6.	จัดมุมลงนามถวายพระพร	4.74	.66	มากที่สุด
7.	บริการกระติกน้ำร้อน	4.11	.75	มาก
8.	จัดพื้นที่/มุมสำหรับค้นคว้า	4.33	.65	มาก
9.	พื้นที่สำหรับเด็กเล่น/มุมเด็กเล่น	4.02	.67	มาก
10.	บริการถ่ายเอกสาร	4.41	.67	มาก
11.	เครื่องทำน้ำเย็นไว้บริการ	4.74	.73	มากที่สุด
12.	เพิ่มจำนวนพัดลมที่ให้บริการ	4.60	.89	มากที่สุด
13.	ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ	4.70	.73	มากที่สุด
14.	ปลั๊กไฟสำหรับให้บริการ เครื่องคอมพิวเตอร์ Note book	4.22	.66	มากที่สุด
15.	เพิ่มจำนวนถังขยะ	3.93	.75	มาก
16.	แยกห้องน้ำ ญ/ช	4.57	.62	ปานกลาง
17.	เพิ่มที่นั่งอ่านหนังสือบริเวณภายนอกห้องสมุด	4.43	.50	มากที่สุดมาก
โดยรวม		4.60		มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสมุด พบว่าโดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุดคือ เครื่องทำน้ำเย็นไว้บริการ และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ เพิ่มจำนวนถังขยะ

ตารางที่ 3

ความต้องการใช้บริการด้านการให้บริการของห้องสมุด

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความต้องการ
1.	บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญ	4.72	.56	มากที่สุด
2.	บุคลากรให้บริการด้วยความรวดเร็ว	4.59	.88	มากที่สุด
3.	บุคลากรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม	4.60	.62	มากที่สุด
4.	บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์	4.73	.50	มากที่สุด
5.	บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ	4.55	.71	มากที่สุด
6.	บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ	4.49	.80	มาก
7.	บุคลากรมีจิตใจรักงานบริการ	4.68	.62	มากที่สุด
8.	บุคลากรมีความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ	4.35	.69	มาก
9.	บุคลากรให้บริการแก่ผู้เข้ามาใช้บริการอย่างเท่าเทียมกัน	4.65	.90	มากที่สุด
10.	ห้องสมุดควรเปิดให้บริการนอกเวลาราชการ	4.45	.69	มาก
โดยรวม		4.60		มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ด้านการให้บริการของห้องสมุด พบว่า โดยรวมมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุดคือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญ และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ บุคลากรมีความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ

ส่วนการสัมภาษณ์พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่าการเข้าห้องสมุดเป็นการส่งเสริมในเรื่องการรักการอ่านและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ห้องสมุดถือได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่รวบรวมความรู้ที่มีมากมายหลายประเภทให้เลือกอ่านเลือกยืมส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการที่นอกเหนือจากบริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ผู้ใช้บริการสมุดห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า มีความต้องการเพิ่มจำนวนพัดลมหรือติดตั้งเครื่องปรับอากาศควรมีเครื่องทำน้ำเย็น และที่มีความต้องการมากคือ ควรมีระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษาชนบทและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อินเทอร์เน็ตไร้สาย ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ว่า ห้องสมุดควรที่จะมีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น โดยระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายจะช่วยให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว มีความสะดวกมากขึ้น และสามารถสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามที่ ประภาวดี สืบสนธิ์ (2530, 56-57) กล่าวว่า ห้องสมุดประชาชนต้องจัดให้มีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับอำนวยความสะดวก และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ห้องสมุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิรา กันธิยะ (2550) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ ต้องการให้จัดบริการทางอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอกับความต้องการ

2. ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสมุด พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องทำน้ำเย็น ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ว่า ห้องสมุดควรจะมีการติดตั้งตู้บริการน้ำดื่มไว้เพื่อให้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ตู้บริการน้ำดื่ม เป็นส่วนหนึ่งของการบริการที่ห้องสมุดควรมีเพื่อให้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาใช้ห้องสมุดเป็นเวลานานได้มีความสะดวกสบายมากขึ้นไม่ต้องออกไปหาน้ำดื่มข้างนอก ซึ่งเป็นไปตามที่ วาณี วงศ์ตานติ (2543, 145-150) กล่าวว่า งานบริการห้องสมุดเป็นหน้าที่หลักที่ห้องสมุดต้องจัดเพื่ออำนวยความสะดวกสนองความต้องการให้ผู้ใช้บริการลุล่วงวัตถุประสงค์และได้รับประโยชน์สูงสุดด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ธีรรร (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุด ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการให้บริการห้องสมุดประชาชนในภาพรวมอยู่ระดับดี

3. ด้านการให้บริการของห้องสมุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ว่า บุคลากรที่ให้บริการในห้องสมุดนั้นควรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตใ้รักงานบริการ ชอบช่วยเหลือ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรกับผู้ใช้บริการทุกคนด้วยความเท่าเทียม เสมอภาคสามารถให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวใจสำคัญของห้องสมุดอีกอย่างหนึ่งก็คือ การบริการที่ดีของบุคลากร หากบุคลากรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะทำให้ผู้ใช้บริการอยากที่จะเข้ามาใช้บริการของห้องสมุดมากขึ้นด้วยซึ่งเป็นไปตามที่ สมจิตร พรหมเทพ (2542, 7-9) กล่าวว่า งานบริการของห้องสมุดจัดให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการอ่านศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ใช้บริการอย่างกว้างขวางทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อหน้าที่ของบรรณารักษ์และงานห้องสมุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมพูนุท โพธิศิริ (2551) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดของสถาบันวิชาการ ทีโอที สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจด้านบุคลากรในระดับมาก

สรุป

จากงานวิจัยเรื่อง ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ในครั้งนี้สรุปได้ว่า ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุดคือ ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ บริการจองหนังสือด้วยตนเอง ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องสมุด พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุด คือ เครื่องทำน้ำเย็นไว้บริการ และข้อที่มีความต้องการต่ำสุดคือ เพิ่มจำนวนถังขยะและด้านการให้บริการของห้องสมุด พบว่า โดยรวมมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการสูงสุด คือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญ และข้อที่มีความต้องการต่ำสุด คือ บุคลากรมีคุณภาพต่อผู้ใช้บริการ

จากผลการวิจัยโดยสรุปข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ควรมีการเพิ่มการให้บริการจองหนังสือด้วยตนเอง
- 1.2 ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ควรเพิ่มโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่านหนังสือ

ภายในห้องสมุดและควรเพิ่มจำนวนถังขยะ

- 1.3 ด้านการให้บริการของห้องสมุด บุคลากรควรมีคุณภาพต่อผู้ใช้บริการและบุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน
- 2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการห้องสมุดประชาชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555).

กรอบแนวทางการดำเนินงาน “ห้องสมุด 3 ดี”. กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.

จุฑารัตน์ ธีรร. (2550). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดที่ส่งเสริม

กระบวนการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอหนอง

จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชมพูนุช โพธิศิริ. (2551). ความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อการให้บริการของสมุดของสถาบันวิชาการ

ทีโอที สำนักงานใหญ่. สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ประภาวดี สืบสนธิ์. (2530). การวิจัยบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วชิรา กันธิยะ. (2550). **ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนเชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้า
อิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วณีย์ สุภาพวงศ์คานติ. (2543). **การจัดและบริหารงานห้องสมุด**. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- สมจิต พรหมเทพ. (2542). **ห้องสมุดโรงเรียน**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.